

Magija

Jürgen Kuberski

Magais (gr. *magos*) Herodotas (apie 450 pr. Kr.) vadino vieną medų gentį, pagarsėjusią savo sugebėjimais aiškinti sapnus bei pasižymėjusią astrologijoje. Vėliau šią sąvoką imta vartoti įvardijant tam tikrą senovės Irano religijos kunigų susivienijimo bei parsizmo¹ sekėjus (plg. Mt 2,1).

Magija – tai bandymas dvasinėmis ir transcendentinėmis jėgomis siekti tam tikro žemiško efekto. Joje slypi mintis, jog kosmosas sudarytas iš energijų arba apgyvendintas dvasinėmis būtybėmis, kurias žmogus, žinodamas slaptus dėsningumus, gali kontroliuoti, kad pasiektų norimą rezultatą.

Įprastinis skirstymas į baltąją ir juodąją magiją (baltoji magija neva naudojami gerosiomis dvasiomis, yra nesavanaudiška, tarnauja kitiems ir išlaisvina gerąsias jėgas; juodoji magija yra egoistiška, kenkėjiška ir turi ryšį su piktosiomis dvasiomis) nėra vienareikšmiškas, kadangi kai kuriose kultūrose piktieji burtai gali būti laikomi bendruomenės bei jos tradicijų saugotojais, todėl „juodąją magiją“ nevardinami. Be to, griežtos ribos, skiriančios juodąją ir baltąją magiją, nėra.

Skiriamos trys magijos pakopos: 1) magiškasis idealizmas (t. y. magijos paslapčių žinojimas); 2) psichinė (arba minties) magija (magija, susijusi su proto jėga) ir 3) ritualinė magija (magija, lydima ceremonijų).

Psichinė magija žmogaus valioje išvelgia realią jėgą, galinčią aplinkoje sukelti pakeitimą. Įtakingiausio šio šimtmečio mago Alaisterio Crowley (1875–1947) tezę „daryk, ką tik nori“ reiškia „suvok savo tikrąjį norą ir elkis vadovaudamasis juo“. Žinoma magijos technika yra vizualizacija: magas tiki galįs pasiekti tikslą kuo preciziškiau išsivaizduodamas norimą rezultatą. Tiek vizualizacija, tiek valios galia pozityviajame N. V. Peale'io, J. Murphy'io ir E. F. Freitago mąstyme vaidina lemiamą vaidmenį. Šias technikas galima kartais užtikti įsisupusias į pokrikščioniškąjį apdarą, kur jos sutapatina su malda.

Ritualinė magija prilygsta būrimui, tačiau turi platesnį pasaulėžiūrinį pagrindą. Jos metu iššaukiamos dvasios (invokacija), atliekami iškilmingi veiksmai, naudojami simboliai (pavyzdžiui, pentogramos demonams iškviesti). Kviečiama dievybė dažnai imituojama apsirengiant atitinkamus rūbus, užsidedant kaukes bei tam tikru elgesiu – taip ji užvaldo reikiamą asmenį, perduodama jam savo galią. Magiškas ritualas yra atliekamas pagal tikslas taisykles, o tam, kad pasireikštų efektas, jis turi būti dažnai kartojamas. Pavyzdžiui, yra žinomas magiškas ritualas, kai lėlė subadoma adatomis, šitaip norint pakenkti asmeniui, kurį ta lėlė simbolizuoja. Praėjusiame dešimtmetyje (ypatingai Crowley įtakoje) labai paplito seksualinė magija, kurios metu „seksualinės energijos“ yra naudojamos tam tikram tikslui pasiekti.

Įvairiose istorinėse kultūrose (Babilone, Egipte, Graikijoje, Romoje) ritualinė magija buvo svarbi kasdienio gyvenimo sudedamoji dalis. Daugelyje kultūrų, praktikuojančių animizmą bei šamanizmą, ja užsiiminėjama dar ir šiandien. Vakarų pasaulyje ritualinės magijos esama įvairiuose ezoteriniuose judėjimuose, pavyzdžiui, Crowley įtakai pasidavusiose okultinėse organiza-

cijose, satanistinėse grupėse, tarp masonų bei kai kurių rozenkreicerių¹, liaudiškuose prietaruose, ja naudojasi taip pat raganos, ekstrasensai.

Biblijoje dažnai minimas stebinantis magijos veikimas, tačiau kiekviena magijos forma griežtai atmetama ir neskirstoma nei į baltąją, nei į juodąją magiją. Biblija išpėja neprasadėti su dvasiomis, kadangi jų tikslai yra Dievui priešiški, dvasios nesileidžia (nors magai ir teigia priešingai) žmonių kontroliuojamos (1 Kor 10,20; 12,1; Ef 6,10; 1 Tim 4,1). Sugebėjimas valdyti piktašias jėgas buvo skiriamasis Jėzaus mesianizmo ženklas (Lk 7,18) ir ypatinga dovana jo mokiniams (Lk 9,1; 10,17; Mk 16,17), kuri yra lygiai taip pat nepriklausoma nuo technikų, formulių, ritualų kaip ir malda.

Jürgen Kuberski, teologas, publicistas ir leidėjas

Vertė Rima Mykolaitytė

¹ **Rozenkreiceriai** – judėjimo, paremto legendomis apie XIV a. gyvenusį riterį Rozenkreičą, pasekėjai. Rozenkreicerių idėjoms turėjo įtakos Paraselso filosofinės mintys, taip pat panpsichizmas, neoplatonizmas, kabala ir mistika.